

Mattilsynet

Seksjon fiskehelse og fiskevelferd

Oslo 27/5-20

HØRINGSSVAR – FORSLAG OM NY LAKSELUSFORSKRIFT- 2018/218399

Dyrebeskyttelsen Norge (DN) viser til Mattilsynets høringsbrev datert 03.01.2020, og vil med dette komme med høringsinnspill vedrørende forslag til denne forskriften.

Dyrebeskyttelsen Norges kommentarer til forslaget

Vi ønsker først å si at det er svært gledelig at forskriften nå også skal hjemles i dyrevelferdsloven. Både lakselus og visse behandlingsmetoder mot lakselus gir store velferdsproblemer for oppdrettsfisk. Endringen i den foreslåtte forskriften er helt nødvendig for at fiskens velferd skal få nødvendig prioritet i forvaltningen og i industrien.

I forhold til §12 om stamfisk forstår vi at det er andre utfordringer å ta hensyn til. Vi vil allikevel påpeke at utvidet tid for forhøyede lusetall, kan utløse et behov for en faglig vurdering fra Veterinærinstituttet på om dette er dyrevelferdsmessig forsvarlig. Det må vurderes å redusere fisketettheten for å bedre fiskens velferd og helse.

Det er positivt at perioden med lavere lusetall om våren utvides og differensieres etter produksjonsområde. Lakselus fra oppdrettsnæringen er en av de aller største truslene mot villaksen. En rapport fra Norsk institutt for naturforskning viser at cirka 10 prosent av villaks dør på grunn av infeksjoner fra lakselus hvert eneste år. Vi kan på ingen måte tillate at oppdrettsnæringen i så stor grad truer villaksen.

Vi mener det er behov for telling og rapportering av fastsittende lus. Oppdrettsnæringen er en pengesterk næring som høster av våre felles naturressurser, og som utfordrer dyrevelferden for både oppdrettsfisk og villfisk. Det ingen grunner til at skånsomme lusetellemetoder uten håndtering av fisk, og da også tellemetoder for de fastsittende lusa, ikke skal utvikles.

Det er også gledelig at det nå kommer krav om at alle avlusingsmetoder skal godkjennes av veterinær eller fiskehelsebiologbiolog. Det er bra at fagfolk har dette ansvaret, og at det ikke ligger hos næringen selv å bedømme. Det er kjente problemer med flere av de vanligste metodene for avlusning. Vi savner en klarering av lovligheten i de ulike avlusingsmetodene, og da spesielt tre svært omdiskuterte avlusingsmetoder; kjemisk, termisk og bruk av rensefisk.

Om termisk avlusing

Forskriften bør helt og holdent forby metoder som utsetter dyrene for lidelse. Det er godt dokumentert av både Havforskningsinstituttet og Veterinærinstituttet at termisk avlusning er smertefullt for laksen. Mattilsynet ser for seg en utfasing av metoden, vi mener at det er problematisk at dyrevelferdsloven brytes i denne perioden.

Om rensefisk

Det bør avklares hvor rensefisken kommer inn i forskriften. Vi savner at rensefisk nevnes eksplisitt ettersom dette er levende individer som har krav på beskyttelse av dyrevelferdsloven, som de dessverre ikke får i dag.

I 2018 ble over 60 millioner rensefisk brukt til å spise lakselus, i norske oppdrettsanlegg. Velferden til disse fiskene har gått under radaren altfor lenge. Rådet for dyreetikk presiserte allerede i 2000, at rensefisken har krav på omtanke fra oppdretter, og at bruken av dem må være etisk akseptabel. Tallene i Mattilsynets sluttrapport etter rensefiskkampanjen, er mildt sagt nedslående. 24 millioner rensefisk ble funnet døde i merdene i 2018. Dødeligheten i løpet av en produksjonssyklus regnes som 100 prosent, men faktum er at ingen kan redegjøre for 36 millioner individer. Disse fiskene dør ikke av alderdom, men som et resultat av hard medfart i et miljø som ikke er tilpasset deres behov.

Det er svært problematisk at rensefisk ses på som en innsatsfaktor i næringen. Rensefiskens egenverdi, velferd og helse er ikke ivaretatt. Blir de syke, får de ikke behandling. Rapporten påpeker store avvik knyttet til blant annet håndtering, kompetanse og forsvarlig avlusing.

Det er ingen tvil om at det trengs en tydeliggjøring eller håndheving av lovverket omkring rensefisk.

Om bruk av kjemikalier

Det er et bærende prinsipp i forurensingsloven at «forurensen betaler». Forurensen har selv ansvaret for å begrense, overvåke og konsekvensutrede sin egen forurensing. Hverken akvakulturloven § 10 og akvakulturdriftsforskriften §§ 5, 15 og 15a inneholder et krav om rapportering om bruk og deponering av kjemikalier i lakselusbehandlingen. Dette kan implementeres i forskriften, og eventuelt hjemles i forurensingsloven.

Både Deltametrin og Hydrogenperoksid er skadelig for andre organismer, blant annet reker. Det må være et krav om forsvarlig destruering av kjemikaliene etter bruk, og krav til at næringen må dokumentere at kjemikaliedeponering foregår på forsvarlig måte.

Avsluttende kommentarer

At individer omtales som biomasse, viser oss at oppdrettsnæringen har en vei å gå med tanke på dyrevelferd. Mengde fisk bør omtales i antall individer, ikke som biomasse. Dette fordi hver enkelt fisk har et selvstendig rettsvern, noe som bør presiseres. Å opprettholde hold av dyr i en næring

hvor dyrevelferden til det enkelte individ ikke er ivaretatt, er fullstendig uakseptabelt. Vi har ingen moralsk rett til å behandle våre medskapninger på en etisk uakseptabel måte.

Det enkelte individs velferd bør være det sentrale siktemål for alt oppdrett. Myndighetene bør ha som siktemål å skape en kultur i oppdrettsnæringen, der prioriteringen av etikk og velferd skal være retningsgivende. Ansvarlige myndigheter må sette velferden til både oppdrettsfisk, rensefisk, villaks og andre arter øverst på agendaen. Oppdrettsnæringen er en forholdsvis ny næring i Norge, og har opplevd en enorm vekst på kort tid. Dette betyr også at næringen er pengesterk, og har derfor all mulighet til å gjøre de forbedringene som skal til for at fiskene i deres produksjon kan få bedre liv.

Med vennlig hilsen

Eva Hustoft

Åshild Roaldset

Naturforvalter/ rådgiver

Daglig leder/ veterinær

Dyrebeskyttelsen Norge

Dyrebeskyttelsen Norge

Ref:

<https://www.vetinst.no/nyheter/forskning-viser-at-varmt-vann-kan-skade-fisk>

https://www.mattilsynet.no/fisk_og_akvakultur/akvakultur/rensefisk/mattilsynet_sluttrapport_rensefiskkampanje_2018_2019.37769/binary/Mattilsynet%20sluttrapport%20rensefiskkampanje%202018%202019

<https://www.radetfordyreetikk.no/lakselus-leppefisk/>

<https://brage.nina.no/nina-xmlui/handle/11250/2475746>

https://forskning.no/fiskehelse-framsenteret-kjemi/kjemikaliene-som-dreper-lakselus-skader-fisk-reker-og-miljoet/1675744?fbclid=IwAR31IKsBeVV6tsC5xiS4Jjle_bP-GK9nhxt_SzuFFa5LxEJesXH-esSmj7Q

Dyrebeskyttelsen Norge

Dyrebeskyttelsen Norge
Konows gate 5
0192 OSLO

Tlf: 23 13 92 50
Org.nr: 971 277 475
www.dyrebeskyttelsen.no

Dyrebeskyttelsen Norge